

VERSLAG VAN DE MAANDVERGADERING

te Heerlen op 12 juni 1963.

De op deze vergadering meegebrachte bloemen waren hoofdzakelijk verzameld tijdens de wandeling in de omgeving van Stevensweert na de jaarvergadering te Echt. In hoofdzaak waren dat de volgende soorten. *Aristolochia siphon*, Mofpenpijp, langs de gevel van het hotel de Vos te Echt, had al gauw de belangstelling getrokken. De bloem is door zijn vreemde bouw, zijn stand en door haren binnenin, erop ingericht insecten te vangen en deze enige tijd vast te houden. De stamper is eerder rijp dan de meeldraden en kan bestoven worden met vreemd stuifmeel. Later worden de meeldraden rijp en deze storten hun stuifmeel uit op de nog steeds gevangen gehouden vliegjes. Nu pas schrompelen de haren ineen, ook de bloemstengel buigt zich zodanig, dat de vliegjes, voorzover ze nog in leven zijn, de bloem gemakkelijk verlaten kunnen. Een gedeelte ervan zal een nieuw geopende bloem bezoeken. Door deze inrichting wordt de kruisbestuiving bevorderd. Men vergelijkte deze met die van de Aronskelk. Een naverwante soort is *A. clematitis*, Pijpbloem, welke in tegenstelling met de eerstgenoemde inlands is. De pijpbloem komt behalve plaatselijk in de duinen ook in Limburg voor. De Wever noemt als vindplaatsen: Houthem, Schimmert, Merkelbeek, Schinnen, Oirbeek, Urmond. Hieraan kan toegevoegd worden Meerssenhove bij Itteren. Gaat men deze plaatsen na dan staan ze toch vaak bij oude gebouwen, grote hoeven of kastelen, waardoor men de indruk krijgt, dat de Pijpbloem daar gekweekt werd, en inderdaad werd deze plant vroeger wel verbouwd om zijn geneeskrachtige werking. In het buitenland kan men de soort veel vaker aantreffen, vooral soms zeer talrijk als een lastig onkruid in wijngaarden. De volksnaam van de eerste soort was de aanleiding, dat een bepaalde flora waarin deze naam gebruikt werd, verboden werd op Middelbare scholen tijdens de bezetting.

Een andere plant, minder zeldzaam in Limburg, is *Malachium aquaticum*, Watermuur. Zijn Nederlandse naam is wat verwarrend want het is geen echte Muur, dus geen *Stellaria*, waartoe wel het bekende onkruidje, dat in praktisch

iedere tuin voorkomt, nml. *S. media*, Muur, behoort. *Malachium* heeft 5 stijlen, *Stellaria* slechts 3. Heeft men echter de Watermuur eens goed bekeken, dan is verwisseling niet meer waarschijnlijk.

Luzerne of *Medicago sativa* is een paarsbloemige plant, die tot de vlinderbloemigen behoort. Hij wordt wel gekweekt voor groenvoer. Deze soort bastaardeert gemakkelijk met *M. falcata*, Sikkellaver, welke gele bloemen bezit. Daar waar beide soorten voorkomen is de bastaard gemakkelijk te vinden en te herkennen. Pas ontloken bloemen zijn paars, vervolgens groen, daarna geelachtig, soms ook bruin of ivoorwit. Daar de bloeiwijze van *Medicago* uit talrijke bloemen bestaat zijn alle kleurvarianties gelijktijdig waarneembaar.

Helianthus tuberosus, Aardpeer, is een overblijvende Zonnebloem. De knollen zijn eetbaar, waarom deze wel verbouwd wordt. De soort is plaatselijk langs de Maas zeer talrijk.

Euphorbia virgata, Roede wolksmelk, det. Geurts. Jammer was deze soort onvolledig verzameld, waardoor herdeterminatie niet mogelijk was. De Wever vermeldt deze zeldzame soort niet in zijn lijst voor Limburg. Zoals iedereen wel zal weten bezitten de wolksmelksoorten een wit melksap. Minder bekend zal wel zijn, dat in dit sap eigenaardige voorwerpjes, haltertjes, staafjes, enz. voorkomen en dat de vorm van deze bij iedere soort weer verschillend is.

Meer bekende soorten werden vertoond: *Iris pseudacorus*, Gele lis; *Symphytum officinale*, Smeewortel; *Campanula rotundifolia*, Grasklokje; *Polygonum bistorta*, Adderwortel; *Linaria cymbalaria*, Muurleeuwenbek; *Valerianella olitoria*, Veldsla en een bijna albino-vorm van *Succisa pratensis*, Blauwe knoop.

De heren Toussaint en Dijkstra, welke de plantengroei nagaan van een bepaald baanvak van de Nederl. Spoorwegen, delen mede dat ze tussen Simpeldveld en Spekholzerheide zeer veel exemplaren van *Herniaria glabra*, Breukkruid, waargenomen hebben. De laatste vertoont nog *Trientalis europaea*, Zevenster, van Baraque Michel en van Gerolstein, de zeer fraaie *Equisetum silvaticum*, Bospaardestaart en *Campanula glomerata*, Kluwenklokje. De dichtst bijzijnde vindplaats van de laatste soort is vlak bij Vaals, even de Duitse grens over.

**KENMERKEN TER ONDERSCHIEDING DER
TWEDE MYRMELEONIDENSOORTEN:
EUROLEON NOSTRAS FOURCR. EN
MYRMELEON FORMICARIUS L.**

door G. BRAECKMAN
(Leuven)

De bedoeling is niet alle verschillen naar voren te brengen, maar wel die kenmerken aan te geven waarin de twee zeker in België en Zuid-Nederland voorkomende soorten een met het ongewapend oog waarneembaar verschil vertonen. We zouden aldus de hier aangegeven kenmerken als veldkenmerken kunnen betitelen.

Bijgaande figuren illustreren deze verschillen en laten tevens een vergelijking toe.

Euroleon nostras Fourcr.

De meest voorkomende soort. Enkele vindplaatsen in België: Keerbergen-Rijmenam, Kalmthout-heide, Zichem, Zonhoven; in Zuid-Nederland: Budel, Blankwater, Lappenberg, De Hamert, Vlodrop, St. Elisabeth.

Imago: Kleiner dan *Myrmeleon*: vleugelwijdte 5 tot 6 cm.

Kop en borst zijn geel doch zwart gevlekt; achterboord van de abdominale segmenten geelachtig.

De vleugels bezitten goed uitgesproken bruine vlekken; Cu_1 en Cu_2 lopen parallel. Zie fig. 1.

Larve: De kop is eerder langwerpig, vooral in het derde stadium. Zie fig. 3.

Ongekleurde femur in tegenstelling met *Myrmeleon*. Zie fig. 5.

Kokon: Doorsnede circa 1,1 tot 1,3 cm. Zie fig. 6.

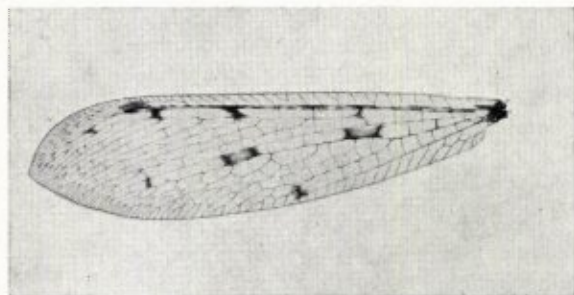

Fig. 1

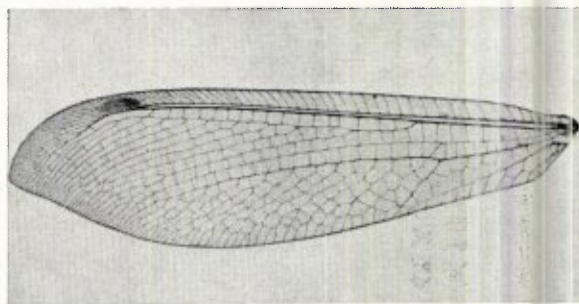

Fig. 2

Vleugel van het imago: Fig. 1. *Euroleon nostras* Fourcr.
Fig. 2. *Myrmeleon formicarius* L.
(voor beide dezelfde vergroting)

Vangkuilen: Meestal zodanig aangelegd dat ze beschermd zijn door een overhangende zandwand of door overhangende kruiden.

Myrmeleon formicarius L.

De minder voorkomende soort. Enkele vindplaatsen in Zuid-Nederland: Blankwater, Lappenberg, St. Elisabeth, Vlodrop; in België: Kalmthout-heide.

Imago: Groter dan *Euroleon*; vleugelwijdte 6 tot 8 cm.

Zwarte kop, praenotum donkerbruin, abdomen geheel bruin-zwart.

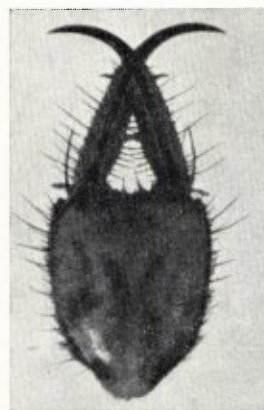

Fig. 3
Kop van larve van het derde stadium
Fig. 3. *Euroleon nostras* Fourcr.

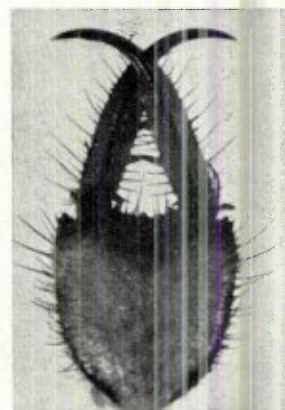

Fig. 4

Fig. 4. *Myrmeleon formicarius* L.

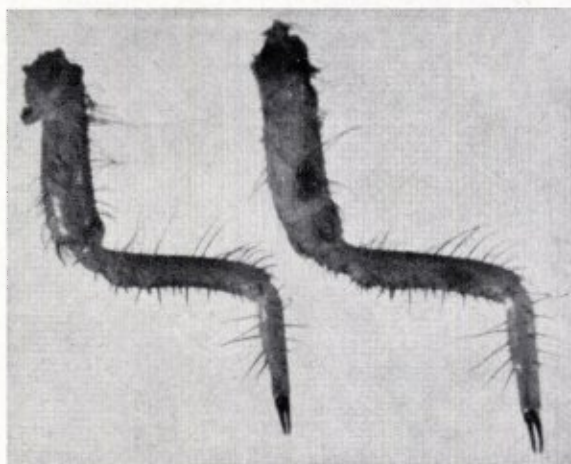

Fig. 5. Derde thoracale poot van larve in het derde stadium. (links) *Euroleon nostras* Fourc. (rechts) *Myrmeleon formicarius* L.

Vleugels ongevekt en geheel hyalien behalve het pterostigma.

Cu_1 en Cu_2 verlopen niet parallel. Zie fig. 2.

Larve: De kop is vierkantig van vorm, vooral sterk uitgesproken in het derde stadium. Zie fig. 4.

Gevlekte femur bij het derde paar poten. Zie fig. 5.

Kokon: Doorsnede circa 1,5 tot 1,7 cm. Zie fig. 6.

Vangkuilen: Niet beschut maar aangelegd op vlak terrein.

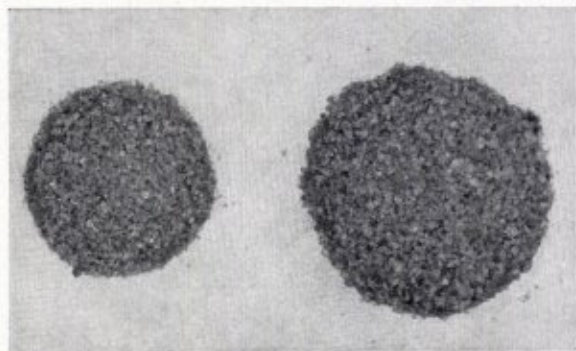

Fig. 6. Kokon. (Links) *Euroleon nostras* Fourc. (Rechts) *Myrmeleon formicarius* L. (voor beide dezelfde vergroting)

RÉSUMÉ

Pour les deux espèces de fourmilions, *Euroleon nostras* Fourc. et *Myrmeleon formicarius* L., que l'on trouve certainement dans les Pays-Bas et la Belgique, nous donnons à l'aide de quelques fotos les caractéristiques dichotomiques, qui peuvent faciliter une détermination rapide.

LITERATUUR

- Auber, J., 1955. Les Myrmeleonidae de France. Entomologiste, Paris 11, 48—52, 2 figs.
 Braeckman, G., 1963. De allometrie als bevestiging van het verschil in groei van de kop der larven der twee inlandse Myrmeleoniden: *Euroleon nostras* Fourc. en *Myrmeleon formicarius* L. Natuurh. Maandbl., Maastricht, LII, 67—72, 6 fig.
 Esben Petersen, P., 1918. Help-notes towards the determination and the classification of the European Myrmeleonidae. Ent. Meddel. København, XII, 97—127.
 Lestage, J., 1922. Les trois Myrméléonides de la faune belge. Bull. Soc. Ent. Belg. IV, 114.
 Redtenbacher, J., 1884. Übersicht über die Myrmeleonidenlarven. Denkschriften der Kais. Akad. Wien, 48, 361—363.

FORAMINIFERA FROM THE CRETACEOUS OF SOUTH-LIMBURG, NETHERLANDS. LXVI

Once again *Pararotalia tuberculifera* (Reuss).

by J. HOFKER

Since Smout (1955) emphasized that *Pararotalia* (*Neorotalia*) might be the ancestral genus as well of his Rotaliidae as of the Miscellaneidae, the oldest species known of *Pararotalia*, *P. tuberculifera* (Reuss), known from Conacian up into the Montian, is of special interest and should be studied exhaustively.

In this series already two reports on this interesting species have been published (XXIV,

Fig. 1. Horizontal section through *Pararotalia tuberculifera*, cut through the middle of the septa of the chambers of the last formed whorl. $\times 70$.

Fig. 2. Part of horizontal section of another specimen, showing the simple septa, curled at the aperture, and a toothplate. $\times 350$.

Fig. 3. Transverse median section through a megalospheric specimen. $\times 70$.

Fig. 5. Transverse median section through a microspheric specimen. $\times 70$.

Fig. 6. Horizontal section of a chamber of *Pararotalia inermis* (Terquem), the genotype of *Pararotalia*, similar to fig. 2 which was taken from *P. tuberculifera*. $\times 265$.